

Architectuurprijs Zeeland 2020 Juryrapport

Om te beginnen wil de jury zijn dank uitspreken aan CBK Zeeland en het Zeeuws Architectenplatform voor de organisatie van de prijsvraag en de uitnodiging zitting te nemen. Al ons voorwerk voor de Zeeuwse Architectuurprijs 2020 heeft online plaatsgevonden. Het was een groot plezier om elkaar vandaag te ontmoeten en de gebouwen te kunnen bezoeken. Op weg terug van het laatste bezoek hebben we overlegd om tot onze keuze te komen. We waren door alle projecten blij verrast en bevestigd in onze discussiepunten. De Dag van de Architectuur heeft dit jaar als thema 'Architectuur, een publieke zaak'. Daarmee lag het accent op de rol van architectuur in het verrijken van het maatschappelijke en publieke domein. Ook is gekeken naar belangrijke aspecten als duurzaamheid, vernieuwing en context. De betrokkenheid van de architecten en de opdrachtgevers bij de projecten is ons in de presentaties zeer opgevallen. Hierna worden alle projecten in chronologische volgorde kort toegelicht om vervolgens de winnaar bekend te maken.

Jeugdcliniek Ithaka in Kloetinge door Rothuizen Architecten

Twee dingen bepaalden de grote kwaliteit van dit project - de maatschappelijke betekenis van de zorgfunctie, moedig vertegenwoordigd door de opdrachtgever Dorine Peters van Emergis, en de duurzame circulaire bouwmethode die Taco Tuinhof aan durfde met het hergebruik van materialen uit een te slopen kantoor van Rijkswaterstaat. Deze samenwerking resulteert in een ambitieus nieuw complex door het verbinden van twee bestaande gebouwen.

Stal 13 in Terneuzen door Bouwadvies Zeeland

Vanaf de eerste minuut is het enthousiasme van de opdrachtgever en de passie en synergie in de samenwerking met de bouwadviseur, overgeslagen op de jury. Door het renovatieproject is de geschiedenis en de gemeenschap van de plek wakker gemaakt, onder andere in het betrekken van de zoon van de eigenaar, en is een alledaags stuk stad nieuw leven in geblazen. De grote technische uitdaging is met veel gevoel voor detail en design uitgevoerd.

Restaurant Family in Axel door XS Architecten

De familie Luitjens gaf de opdracht om de centraal gelegen Gregorius de Grotekerk te transformeren en Axel te bieden wat het mist: een goeie frituur, een terras en een plek voor kinderen. Met hun specialisatie in horeca en stedenbouwkundig inzicht slaagde XS erin om een oplossing te vinden door de kerk aan de zijkant te openen. Het stadsbeeldbepalende object is, met respect voor tijd en budget, behouden door er een warme en gastvrije van plek te maken.

Plein 40 Lodges in Zoutelande door buroSALT

Het bezoek van dit project gaf de grootste verrassing ten opzichte van wat op papier was bestudeerd. De opdrachtgever durfde het aan om in de historische dorpskern een groot programma te situeren. De architecten, en de stedenbouwkundige dienst, hebben met evenwichtige proporties een stuk stad gerepareerd dat als voorbeeld en inspiratie kan dienen voor ondernemers in de voor Zeeland zo belangrijke branche van toerisme.

Villa Vrijbouter in Renesse door Steven van Kooten Architect

Het project Vrijbouter is bewonderd om de sobere aanpak van de renovatie van een typisch jaren 70 vakantiehuis. Met ambachtelijke aandacht voor detail en lowtech duurzaamheidsoplossingen zijn het oude en het nieuwe volume met elkaar vervlochten. Een klimaatgeïnspireerde compositie, geïntegreerde energietechniek en een smaakvolle binnen en buiteninrichting maken van de villa een voorbeeld voor de beheersstichting en daarbuiten.

De winnaar

Na de bezoeken ontstond een boeiende discussie over de keuze, maar vooral over de vraag hoe te vergelijken tussen een kantoor, een vakantiewoning en een kliniek. De projecten lagen dicht bij elkaar, maar op basis van de criteria van maatschappelijke impact en vernieuwing heeft de jury unaniem gekozen voor Jeugdcliniek Ithaka in Kloetinge door Rothuizen Architecten. Taco Tuinhof van Rothuizen Architecten nam ontroerd de prijs in ontvangst en nam een moment de tijd om te reflecteren op het project. Hij vertelde hoe het project een gelegenheid was om, na de moeilijke crisisjaren, nieuwe inspiratie te vinden en een nieuwe dimensie van architectuur te ontdekken, Hij heeft de prijs ook opdragen aan de moedige opdrachtgever, het enthousiaste werk-leer-bedrijf en vele andere betrokken partners in het proces.

Motivatieverlag voor selectie van een short list voor de prijs 'Mooiste bouwwerk van Zeeland 2020' (12/05/20)

Algemeen

De prijsuitreiking voor 'Het mooiste bouwwerk van Zeeland 2020' is gekoppeld aan de organisatie en het thema van de Dag van de Architectuur 2020. Dat thema is 'Architectuur, een publieke zaak'. Waar mogelijk is dit thema meegenomen als criterium voor de selectie. Dat is op verschillende manieren gebeurd, bijvoorbeeld door de mate waarin het publiek direct door een bouwwerk bediend wordt, hoe het bouwwerk de openbare ruimte en functie opwaardeert en of het project publieke belangen dient, zoals inclusiviteit en duurzaamheid. Er zijn veel verschillende meningen over de projecten besproken. Er was geen makkelijk en snelle unanieme keuze. Er waren wel bevlogen en levendige discussies over hoe de jury zo goed mogelijk de architectuur in de provincie kan ondersteunen. De keuze en de motivaties hieronder geven daarvan een indruk.

"Family" eethuis, Axel - XS Architecten

Deze renovatie van een kerk tot restaurant is gewaardeerd als complexe technische opgave voor behoud van een ontmoetingsplaats in de gemeenschap. Met een uitnodigend terras en een zorgvuldig interieur vindt het leven op deze plek in Zeeuws-Vlaanderen continuïteit. De smaakvolle integratie geeft een architectuur die verbondenheid symboliseert, om samen te eten, praten en verbinden. Een gepaste en beheerste esthetiek maakt een vernieuwende renovatie dat het gebouw en de centrumlocatie verlevendigt.

Jeugdcliniek Ithaka, Kloetinge - Rothuizen Architecten

De verbouwing en uitbreiding van de Jeugdcliniek in Kloetinge hebben een bijzondere uitstraling en zijn bovendien uitgevoerd met een circulaire en sociaal-maatschappelijk aanpak. Het duurzame en inclusieve bouwproces helpt de publieke zaak door te gebruiken wat er is en niet de natuur verder te exploiteren. Het is een voorbeeld van een innovatie in het bouwproces met een verzorgd resultaat dat zodoende materieel een sociaal een bijdrage levert aan de publieke zaak.

Stal 13, Terneuzen - Bouwadvies Zeeland

Dit kantoor is het resultaat van een rigoureuze verbouwing waar op een ambachtelijke wijze een alledaags object nieuw leven is ingeblazen en het stedelijk en sociaal weefsel is gecontinueerd. Dankzij betrokken opdrachtgeverschap is een alledaagse geschiedenis liefdevol transformeert tot een sprankelende plek. Er is niet behoudend maar juist zorgzaam en hedendaags omgesprongen met het gebouw, de materialen en de vormgeving.

Villa Vrijbouter, Renesse - Van Kooten Architectuur

Dit project betreft een uitnodigend voorbeeld van een 2e leven voor een jaren 70 vakantiewoning, dankzij een duurzame bouwtechniek en ingetogen esthetiek. De eenvoudige villa is met krachtige ingrepen omgetoverd tot een mooi toonbeeld van duurzame renovatie voor toerisme. De doeltreffende en mooie herschikking van de ruimtes en oriëntaties maakt optimaal gebruik van de bestaande structuur. De enigszins banale bungalow is zo verheven tot een pareltje van sfeervolle strakke en natuurbewuste architectuur.

Plein 40, Zoutelande – buroSalt

In deze dorpskern vervangen vakantiewoningen een aantal oude bouwwerken. De inbreiding doet recht aan diversiteit door de combinatie wonen en werken in een dorp. Gebalanceerde kleinschalige en grootschalige accommodaties voor tijdelijk en kort verblijf zijn mooi ingepast in de dorpskern. Het toont een beheerste compositie van een divers woning-achtig-programma en een duurzame functionele aanvulling van het stedelijk weefsel.

Vakjury: Esther Agricola, architectuurhistoricus - Riëtte Bosch, stedenbouwkundige
Rijksvastgoedbedrijf - Frederik Jacobs, architect bij Conix RDBM - Christiaan Weiler, coördinator
architectuur CBK Zeeland (secretaris).